

Rok akademicki: 2019/2020

ID zajęć: 510988

ETAP: Semestr zimowy

Informacje ogólne:

Prowadzący: prof. dr hab. Stanisława Steuden

Organizator: Wydział Nauk Społecznych
Instytut Psychologii

Liczba godzin tygodni / semestr: 2 / 30

Jezyk wykładowy: Język polski

Kierunek studiów: Psychologia (stacjonarne jednolite magisterskie)

Lokalizacja w planach rocznych: Rok III - Semestr 5

Punkty ECTS: 3

Forma zaliczenia: Egzamin

Cele przedmiotu:

C1-zapoznanie z istotnymi zagadnieniami z zakresu podstaw psychologii klinicznej i psychopatologii

C2-uwrażliwienie na etyczny wymiar klinicznej diagnozy psychologicznej i rozumienia psychopatologii

C3 -zapoznanie z podstawowymi zaburzeniami człowieka dorosłego

Wymagania wstępne:

W1- zaliczenie przedmiotów przewidywanych w dotychczasowym kursie

W2- zainteresowanie problematyką psychologii klinicznej osób w okresie średniej i późnej dorosłości oraz motywacja do nabycia wiedzy i kompetencji w tej dziedzinie

W3-znajomość zagadnień z wykładu: psychologia kliniczna i psychopatologia

W3-znajomość zagadnień z przedmiotu: psychologia ogólna, psychologia osobowości, psychologia społeczna

Efekty kształcenia dla przedmiotu:

WIEDZA

W_W01 ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę na temat przedmiotu, metodologii i celów psychologii klinicznej i psychopatologii; zna i rozumie terminologię używaną na gruncie psychologii klinicznej i psychopatologii;

W_W03 posiada wiedzę o powiązaniach psychologii klinicznej z innymi obszarami zdrowia psychicznego (psychiatrią, neuropsychologią); zna podstawowe zagadnienia z zakresu terminologii psychiatrycznej oraz neuropsychologicznej, służące diagnozie klinicznej;

W_W04 rozumie specyfikę, istotę i cele procesu diagnozy klinicznej, posiada wiedzę na temat specyfiki prowadzenia badań klinicznych w psychologii

W_W13 ma uporządkowaną wiedzę na temat różnego rodzaju zaburzeń funkcjonowania jednostki w stresie, chorobie, zaburzeniach osobowości (procesy poznawcze, emocje, zachowanie) oraz wiedzę na temat metod ich diagnozowania;

W_W15 zna i rozumie zasady etyki zawodowej psychologa klinicznego w zakresie prowadzenia postępowania diagnostycznego; rozumie znaczenie diagnozy klinicznej i wie, że jej efekty będą rzutowały na przyszłość w postaci interwencji lub decyzji, która niesie zmiany dla osoby lub grupy;

UMIĘJĘTNOŚCI

U_U01 potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii klinicznej i psychopatologii oraz powiązanych z nią dyscyplin do analizowania i interpretowania ludzkich zachowań;

U_U05 potrafi zaplanować oraz przeprowadzić proces diagnostyczny dotyczący różnych sfer funkcjonowania człowieka, potrafi interpretować uzyskane wyniki i integrować dane pochodzące z poznanych metod badawczych oraz wskazać kierunki dalszych działań psychologicznych uwzględniające indywidualne (środowiskowe) potrzeby oraz zasoby jednostki (grupy społecznej)

U_U08 potrafi przeprowadzić badanie za pomocą wywiadu klinicznego oraz obserwacji, a także kompetentnie posługiwać się poznanymi testami

U_U09 posiada umiejętność formułowania problemu badawczego, potrafi wyjaśnić etiologię psychopatologii oraz dobrać adekwatne narzędzia badawcze służące procesowi diagnozy klinicznej;

U_U11 przestrzega zasad dotyczących zachowania tajemnicy zawodowej, poufności i prywatności, potrafi stosować je w praktyce.

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (POSTAWY)

K_K05 przyjmuje postawę szacunku wobec osób o różnych potrzebach w zakresie różnych form pomocy psychologicznej; okazuje zrozumienie dla sytuacji ludzi z różnymi problemami i trudnościami

K_K06 ma świadomość specyfiki relacji interpersonalnej w sytuacji pomocy psychologicznej. Wykazuje troskę o prawidłowy przebieg diagnozy i

Opis zajęć: Psychologia kliniczna i psychopatologia dorosłych (wykład)

interwencji psychologicznej, tak by nie przyniosła jakiegokolwiek szkody badanym osobom. Jest otwarty na pomoc ekspertów i superwizorów. K_K09 ma świadomość znaczenia dbałości o zdrowie psychiczne i fizyczne, identyfikuje indywidualne, społeczne i środowiskowe zagrożenia dla zdrowia psychicznego i somatycznego.

Metody dydaktyczne:

Wykład z możliwością dyskusji
Prezentacja multimedialna

Kryteria oceny i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia:

Ocena niedostateczna

(W) – Student/ka nie posiada podstawowej wiedzy z zakresu prezentowanego materiału z psychologii klinicznej i psychopatologii człowieka dorosłego.

(U) – Student/ka nie potrafi wskazać specyfiki wybranych zaburzeń w różnych okresach życia oraz nie zna współczesnych systemów klasyfikacyjnych zaburzeń.

(K) - Student(ka) nie operuje w sposób krytyczny wiedzą z psychologii klinicznej i psychopatologii osób dorosłych.

Ocena dostateczna

(W) – Student/ka posiada elementarną wiedzę z zakresu psychologii klinicznej i psychopatologii okresu średniej i późnej dorosłości.

dzieci i (U) – Student/ka potrafi wskazać specyfikę niektórych zaburzeń okresu średniej dorosłości i starości, dokonać ich klasyfikacji w świetle wybranych współczesnych standardów klasyfikacyjnych psychopatologii

(K) – Student/ka w sposób mało krytyczny posługuje się wiedzą z psychologii klinicznej i psychopatologii człowieka dorosłego

Ocena dobra

(W) – Student/ka posiada dość duży zasób ogólnej wiedzy na temat zaburzeń okresu średniej i późnej dorosłości, symptomatologii i etiologii.

(U) – Student/ka potrafi określić specyfikę wielu zaburzeń, zna współczesne systemy diagnostyczne, potrafi dokonać ogólnej klasyfikacji zaburzeń według przyjętego kryterium.

(K) – Student/ka w sposób krytyczny posługuje się wiedzą z psychologii klinicznej i psychopatologii człowieka dorosłego i w wielu przypadkach umie zastosować tę wiedzę.

Ocena bardzo dobra

(W)– Student/ka posiada duży zasób ogólnej wiedzy z psychologii klinicznej i psychopatologii na temat przedmiotu i zadań tej dziedziny psychologii stosowanej oraz podstawowych form zaburzeń w poszczególnych okresach życia.

(U) – Student/ka potrafi samodzielnie określić specyfikę zaburzeń w różnych okresach życia, dobrze orientuje się we współczesnych standardach klasyfikacyjnych i potrafi dobrze opisać różne formy zaburzeń.

(K) – Student/ka w sposób krytyczny operuje posiadaną wiedzą, i umie się nią posługiwać oraz stosować w konkretnym przypadku.

Treści programowe przedmiotu:

1. Przedmiot i zadania psychologii klinicznej .
2. Norma i patologia - różnicowanie w relacji do wieku, okoliczności, specyfiki objawów, sposobu manifestowania, trwałości, nasilenia, zakresu (charakterystyka zaburzeń w relacji do standardów klasyfikacyjnych ICD-10 i DSM-5.czynniki ryzyka
3. Psychopatologia - zaburzenia procesów poznawczych, emocjonalnych i świadomości
4. Stres psychologiczny (wybrane modele)
5. Stres traumatyczny – specyfika, diagnoza, następstwa
6. Zespół wypalenia, mobbing.
7. Kryzysy psychologiczne - podłoże, specyfika, objawy, dynamika,
9. Przemoc psychologiczna - przyczyny, objawy, relacja sprawca - ofiara przemocy, typy przemocy w relacji do wieku, skutki.
10. Psychologiczne aspekty samobójstw – czynniki ryzyka,typologia, epidemiologia, interwencja kryzysowa, syndrom żałoby po śmierci samobójczej
11. Zaburzenia osobowości – typologia, specyfika, wzorce zaburzeń poznawczych, emocjonalnych, relacyjnych
12. Schizofrenia– obraz kliniczny, etiologia, funkcjonowania osób chorych
13. Zaburzenia afektywne - depresja, CHAD, dystymia
14. Zaburzenia nerwicowe – lęk uogólniony, fobie, zaburzenia dysocjacyjne, zaburzenia obsesyjno-kompulsywne
15. Zespoły otępienne

Literatura:

Literatura podstawowa

1. Seligman M.E., Walker E.F., Rosenhan D. (2003). Psychopatologia. Poznań. Zys i S-ka Wydawnictwo
- 2.Kryteria diagnostyczne w DSM-5. (2015). Wydawnictwo Edra Urban& Partner
3. Morrison J.(2016). DSM-5 bez tajemnic. Kraków. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
4. Cierpiałkowska L. (2007). Psychopatologia. Warszawa. Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR.
- 5.Cierpiałkowska L., Sęk H. (2016). (red.). Psychologia kliniczna. Warszawa. Wydawnictwo Naukowe PWN.

Literatura uzupełniająca

1. Jarema, M. (2016). Psychiatria. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL
2. Butcher, J.N., Hooley J.M., Mineka, S. (2017). Psychologia zaburzeń. GWP .